

E-SAM600 Granskingsmetodikk

Innhold

Kurset består av en faglig teoretisk del som gjennomføres som ca 6-7 dagsseminarer, og et prosjektarbeid der studentene i grupper på 3-6 skriver en prosjektoppgave på ca 35 sider. Prosjektoppgaven er blant annet en analyse av granskinger som allerede er gjennomført. I prosjektarbeidet analyserer en de gjennomførte granskningene i lys av pensum, det vil si de teorier og metoder som blir belyst i seminarene. I dagsseminarene blir følgende tema tatt opp: Hva er hensikten med gransking? Hvem er det som driver med gransking? Hvilke hendelser og ulykker blir gransket? Regelverkskrav. Aktører og roller. Ulike perspektiver og teorier om årsaker til ulykker og hendelser. En vil gå nærmere inn på menneskelige, teknologiske og organisatoriske forhold (MTO) og STEP-metodikken der studentene selv gjør praktiske øvinger i MTO- og STEP-analyser. En vil også få en beskrivelse av AcciMap - metodikken og Avviksutredning.

Andre tema som blir behandlet er: utfordringer i granskingen. Vitnepålitelighet. Intervjuteknikk. Hvordan forbereder og gjennomfører en intervju?

Læringsutbytte

Kunnskap:

Etter gjennomføring av kurset skal studentene ha kunnskap om hvordan ulike myndigheter og virksomheter utøver gransking av ulykker og hendelser.

Ferdigheter:

Når studentene har gjennomført kurset skal de ha metodiske ferdigheter til å kunne delta i granskingsteam innenfor spesifikke virksomheter, sektorer og risikoområder.

Generell kompetanse:

En skal forstå hensikten med gransking og få innsikt i ulike granskingsmetoder. Studentene skal også få forståelse for hvordan granskingsmetodikk må tilpasses ulike aktørers roller. Et viktig mål er at studenten får innsikt i hvordan granskingen kan bidra til økt sikkerhet gjennom læring.

Absolutte forkunnskaper

Kurset er på masternivå og krever en fullført bachelor (180 stp) eller tilsvarende og minimum 2 års relevant arbeidserfaring.

Emneevaluering

Elektronisk evaluering etter kurset.

Vurdering

Prosjektarbeid i gruppe med innlevering ca 3 uker før eksamen. Både prosjektoppgave og muntlig eksamen må være bestått.

Arbeidsformer

Undervisningen vil være en kombinasjon mellom forelesninger, gruppe arbeid og prosjekttarbeid med veiledning.

Litteratur

1. Dekker S. *The field guide to understanding «human error»* . 3rd ed. Ashgate; 2014.
2. Sidney Dekker. *Just culture : balancing safety and accountability, 2nd edition*. Ashgate Publishing Ltd.; 2012:1–171.
3. Hovden J. I etterpåklokskapens klarsyn: Gransking og læring av ulykker. I: Lydersen S, red. *Fra flis i fingeren til ragnarok : tjue historier om sikkerhet*. Tapir akademisk forlag; 2004:400 s.
4. Weick KE, Obstfeld D. Organizing for high reliability: processes of collective mindfulness. I: *Research in Organizational Behavior*. Volume 1. Jai Press; 1999.
5. Rasmussen J. Risk management in a dynamic society: a modelling problem. *Safety Science*. 1997;27(2/3):183–213. doi:10.1016/S0925-7535(97)00052-0
6. Bjercknes OT. *Etterforskning : prinsipper, metoder og praksis*. (Bergum U, Fahsing IA, red.). Fagbokforl; 2018.
7. Ericson M, Mårtensson L. The Human Factor? I: Grimvall G, red. *Risks in technological systems*. Springer; 2009:245–254. doi:10.1007/978-1-84882-641-0
8. Kongsvik TØ. *Sikkerhet i arbeidslivet*. (Schiefløe PM, Hovden J, Herrera I, Antonsen S, Albrechtsen E, Kongsvik TØ, red.). Fagbokforl; 2018.
9. Hollnagel E. *Barriers and accident prevention*. Ashgate; 2004.
10. Kjellén U. *Prevention of accidents and unwanted occurrences : theory,*

methods, and tools in safety management . Second edition. (Albrechtsen E, red.). CRC Press; 2017. doi:10.1201/9781315120973

11. Bento JP. *Menneske - teknologi - organisasjon.: veiledning for gjennomføring av MTO-analyser.*; 2001.

12. Statens havarikommisjon for transport. *SHT-metoden: sikkerhetsfaglig rammeverk og analyseprosess for systematiske undersøkelser*. 2. utgave.; 2018. <https://www.aibn.no/Om-oss/Metodikk>

13. Jakobsson E. Accident Investigations: a comparative perspective on societal safety in Norway and Sweden, 1970-2010. *Scandinavian Journal Of History*. 2011;36(2):206–229. doi:10.1080/03468755.2011.565457

14. Koht H. Rapporter fra norske granskingskommisjoner 1827-2009. I: Eidesen A, red. *Lov om offentlige undersøkelseskommisjoner : særskilt oppnevnte offentlige kommisjoner : utredning fra utvalget oppnevnt av Justis- og politidepartementet 4. mai 2007 [elektronisk ressurs]*. Bd 2009:9. Departementenes servicesenter Informasjonsforvaltning; 2009:204 s. <http://www.regjeringen.no/id558412>

15. Johannessen SO. *Politi i krise : spillet om norsk politi etter 22. juli 2011*. Fagbokforl; 2015.

16. Helge Renå. 22. juli-kommisjonens analyse, vurderinger og konklusjoner. *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*. 2017;33(1):10–36. doi:10.18261/issn.1504-2936-2017-01-03

17. Malterud K. Qualitative research: standards, challenges, and guidelines. *The Lancet*. 2001;358(9280):483–488. doi:10.1016/S0140-6736(01)05627-6

18. *Regelverk mv*. <https://www.aibn.no/forsiden>

19. Olsen KH. *Granskingsintervjuet og vitners troverdighet.*; 2014.

Valgfri litteratur

20. Arianson H, red. *Med åpne kort : forebygging og oppfølging av alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenestene ; utredning fra et utvalg oppnevnt ved kgl. res. 21. juni 2013 og endret november 2013 og august 2014. Avgitt til helse- og omsorgsministren 2. november 2015 [elektronisk ressurs]*. Bd NOU 2015:11. Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon Informasjonsforvaltning; 2015. <http://www.regjeringen.no/id2459861/>

21. Pidgeon N. Man-made disasters: why technology and organizations (sometimes) fail. *Safety science*. 2000;34(1-3):15–30. doi:10.1016/S0925-

7535(00)00004-7

22. Rasmussen J. *Proactive risk management in a dynamic society*. (Svedung I, red.). Swedish Rescue Services Agency; 2000.
<https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/16252.pdf>
23. Olsen KH. *Ulykker og uønskede hendelser skyldes menneskelige feil.*; 2013.
24. Rollenhagen C. *Sambanden människa, teknik och organisation: en introduktion*. Utbildningshuset; 1997.
25. Hollnagel E. Å bli resilient: organisasjoner, sikkerhet og resiliens. I: Hafting T, Hafting T, red. *Krisehåndtering : planlegging og handling*. Fagbokforl; 2017:550 s.
26. Schiefloe PM. Pentagonanalyse: en helhetlig modell for sikkerhet i organisasjoner. I: Kvalheim SA, Antonsen S, Heldal F, red. *Sikkerhet og ledelse*. Gyldendal akademisk; 2017:304 s.
27. Kjellén U. *Prevention of accidents and unwanted occurrences : theory, methods, and tools in safety management* . Second edition. (Albrechtsen E, red.). CRC Press; 2017. doi:10.1201/9781315120973
28. Sklet S. *Methods for accident investigation*. Norwegian University of Science and Technology Dept of Production and Quality Engineering; 2002.
http://www.learnfromaccidents.com.gridhosted.co.uk/images/uploads/Norwegian_university_of_science_and_technology_Method_for_accident_investigation.pdf
29. Tinmannsvik RK, Kjellén U. *Gransking etter hendelser: SIBA – sikkerhetsstyring i BA-bransjen*. SINTEF og NTNU; 2018.
30. Särdaqvist S. *Olycksundersökning*. Räddningsverket; 2005.
<https://rib.msb.se/filer/pdf/20755.pdf>
31. Magnussen S. *Vitnepsykologi 2.0*. Abstrakt; 2017.
32. Granskingsrapporter. <https://www.ptil.no/tilsyn/granskingsrapporter/>